

ZIUA MONDIALĂ A TEATRULUI 27 MARTIE

MESAJUL INSTITUTULUI INTERNATIONAL DE TEATRU (I.T.I.)

Dragi prieteni,

Mă adresez dumneavoastră, celor care profesează această meserie a noastră, o meserie unică, în primul rând ca actor care, de aproape 40 de ani, se urcă pe scenă, de fiecare dată cu speranța unei întâlniri de suflet cu publicul. Nimic nu este mai pasionant în viața noastră, nici mai dramatic, nici mai important decât aceste clipe. Sunt foarte fericit să redactez, cu prilejul Zilei Mondiale a Teatrului, acest mesaj destinat oamenilor de teatru și publicului lor. Eu cred că trăim acum un moment în care speranțele oamenilor încep să se împlinească. În pragul ultimului deceniu al acestui secol, omenirea realizează o nouă străpungere spectaculoasă spre libertate și democrație, pentru ca valoarea supremă a omului să fie recunoscută din ce în ce mai mult. În Europa, în America, dictaturile atroce se prăbușesc una după alta, pierzându-și viitorul. Concepte de ordin social care umilesc omul și-i opun pe indivizi unii altora dispar în trecut și cedează locul supremației drepturilor imprescriptibile ale omului. Istoria grăbește pasul. În fiecare zi apar schimbări care altădată ar fi avut nevoie de decenii. Sub ochii oamenilor, frontierele de stat nu mai constituie sămînță de dezbinare, ci, dimpotrivă, devin puncte de contact prietenești. Cu un cuvînt din limbajul teatrului, întreaga lume redescoperă dialogul. Astăzi, popoarele își vorbesc unele altora la fel ca și oamenii lor politici.

Sînt fericit să constat că teatrul rămîne credincios misiunii sale. Schimburile teatrale Est-Vest și Nord-Sud se înmulțesc. Arta noastră posedă o trăsătură de neînlocuit: ea exprimă mai bine decât oricare alta caracteristicile naționale ale popoarelor noastre, dar în același timp ea nu poate supraviețui decât prin contactul permanent al tuturor tradițiilor teatrale din întreaga lume.

Dragi prieteni, ideea edificării Casei Europene este una dintre cele mai rodnice idei contemporane. Construind Casa teatrală a lumii, contribuim la concretizarea acestei idei. Sînt convins că omenirea, după atîția ani de durere, va avea de cîștigat din această fraternitate. Vă chem să vă folosiți întreg talentul vostru pentru a înlătura tot ceea ce e vulgar și perimat, pentru a rămîne credincioși idealului Umanismului. Astfel, vom contribui la triumful libertății, al drepturilor Omului și la înflorirea personalității individuale.

Vă adresez salutul meu dumneavoastră, tuturor oamenilor de teatru, și spectatorilor dumneavoastră.

Kirill Lavrov,
președintele Uniunii Oamenilor de Teatru din URSS,
președintele Centrului Sovietic al I.T.I.,
membru al Comitetului Executiv al I.T.I.

SĂRBĂTOARE REINSTAURATĂ

Mulți ani, Ziua Mondială a Teatrului a fost o sărbătoare tristă. Nu numai fiindcă era celebrată formal, ci și fiindcă în acea zi oamenii teatrului resimțeau parcă și mai acut izolarea impusă: tot mai puține turnee din străinătate, turnee românești peste hotare tinzînd către zero, firave posibilități de a călători, contactele personale — sarea în bucate! — sub control polițienesc, informarea prin reviste de specialitate și prin casete video — blocată de lipsa valutei. Culmea: dacă sem-natarul tradiționalului Mesaj anual al Institutului Internațional de Teatru (ITI), text oricum supus cenzurii, era o personalitate rău văzută de oficialitățile noastre (Eugen Ionescu, de pildă, interzis în țara natală din cauza atitudinii sale

declarat ostile regimului rinocerist), Mesajul Internațional era pur și simplu ocultat, fiindu-i substituit un mesaj autohton, de preferință din partea unui artist aflat în grațiile nomenclaturii.

Falsul zid menit să reducă teatrul, umilindu-l, la condiția de unealtă docilă, a căzut, ca un decor pictat în finalul unui spectacol modern. Prin scenă se poate circula în toate direcțiile. În spațiul ei de rezonanță e loc pentru tot felul de imprevizibile ecouri.

Primul semn al reintrării în firesc a fost sosirea în țară a unora dintre regizorii și criticii cărora atîția ani le-am simțit lipsa: Andrei Șerban, Lucian Giurghiescu, George Banu, Ana Maria Narti, David Esrig, Monica Săvulescu, Vlad

MESAJUL UNIUNII TEATRALE DIN ROMÂNIA (UNITER)

O uniune de teatru în România contemporană a fost un vis al nostru. Și poate că mai este încă. În măsura în care interesele artistice nu se vor pierde în labirintul zilelor, e posibil să dăm un temel real creației teatrale libere. Actorul, regizorul, scenograful, maestrul de lumini, compozitorul și autorul dramatic se pot regăsi pe scena UNITER, pe scena Uniunii teatrale.

Teatrul românesc a supraviețuit în câteva decenii, care ne vor mai obseda o vreme. De acum înainte, teatrul românesc începe să viețuiască în patria liberă a culturii române. Uniunea noastră teatrală poate fi matca tuturor energiilor creatoare din teatrul românesc, nesupusă politicii, ci numai creativității autentice. Pentru că arta teatrului, prin însăși esența ei umană, este o artă a comunicării, o artă care unește și nu care dezbină. Uniunea noastră începe să devină un stimulator al efortului artistic, pe care îl va proteja, dar și o oglindă europeană și universală a miracolului teatral din țara noastră.

Un început de drum pare o fatalitate: sîntem parcă mereu îndemnați să luăm totul de la început. Cazna Meșterului Manole să o privim acum ca pe un efort de a dura marile dimensiuni ale sentimentului românesc al ființei noastre.

Uniunea teatrală are cutezanța de a propune acest nou pariu cu arta autentică. Depinde de noi să-l recîștigăm în beneficiul tuturor creatorilor valoroși din teatru și, în egală măsură, în beneficiul publicului cu care ei comunică prin artă, indiferent de limba în care această comunicare se realizează. Limbajul artei teatrale depășește barierele etno-lingvistice.

Fie ca valoarea creației autentice să însemneze drumul nostru de acum înainte.

UNITER

Mugur, Al. Tocilescu. Sînt așteptați Liviu Ciulei și Lucian Pintilie. Unii vin să ia pulsul artei scenice, alții să scrie despre ceea ce se petrece aici, alții aduc ajutoare sau se reped cîteva zile, doar așa, de drag, să-și vadă colegii, încă uluiți că normalul a devenit brusc posibil. Cîțiva s-au și angajat să lucreze, intuind că talentul lor, antrenat în condiții de competiție, și experiența pe care au dobîndit-o în contact cu mișcări teatrale din diverse țări pot avea pentru noi efectul unui veritabil tonic cardiac. Nădăjduim că, în directă legătură cu aceasta, vor apărea pe scenele noastre decoruri de Radu și Miruna Boruzescu, Florica Mălureanu, Dan Nemțeanu, Helmut Stürmer, Ovidiu Bubulac, Octavian Di-

brov... Se vor întreprinde turnee din și către România, artiști consacrați de pe alte meridiane vor lua loc la pupitrul regizoral și la planșeta scenografului, în cadrul unor programe calendaristice rigurose întocmite, cum se practică peste tot, într-o ucenicie a disciplinei contractelor absolut necesară.

Se va țese astfel la loc pinza sfîșiată. Pe afișe, numele citate, precum și altele, vor sta alături de cele ale unor creatori care au asigurat supraviețuirea teatrului, într-o neostentativă dar tenace rezistență la presiunea politicii anticulturale: generația „profesorilor” — Valeriu Moisescu, Sanda Manu, Ion Cojar, Dinu Cernescu; generația celor ce și-au cucerit maturitatea preluînd din mers, pe umeri

la început încă fragili, răspunderea — Cătălina Buzoianu, Dan Micu, Alexa Vișarion, Mircea Cornișteanu; generația celor destul de tineri pentru a mai îndrăzni să greșescă — și nu mai dăm nume... Vom avea astfel un teatru întregit, în stare să depășească traumele brutalei rupturi lăuntrice și să-și refacă legăturile osmotice.

Această zi de 27 martie 1990, petrecută sub auspiciile unui reconfortant sentiment de apartenență neîngrădită la comunitatea internațională, reînstaurează în România sărbătoarea Teatrului. Urmează ca Teatrul însuși, întrucît respiră liber și stimulează libera respirație a publicului, să fie reinstaurat ca sărbătoare.

Ileana Popovici